

MINISTER FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łućko

Zastępca Dyrektora

Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów

/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 119zde ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, upoważnić inny organ Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania niektórych zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej określonych w niniejszym rozdziale (tj. rozdziale 3 działu IIIB Ordynacji podatkowej – dopisek MF), mając na względzie zapewnienie sprawnego i skutecznego wykonywania tych zadań.

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie fakultatywnego upoważnienia, o którym mowa w powołanym przepisie art. 119zde Ordynacji podatkowej.

Dotychczas delegacja zawarta w art. 119zde Ordynacji podatkowej nie była wykonana. Tym samym jedynym podmiotem uprawnionym do żądania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Taka sytuacja była uzasadniona w pierwszym etapie funkcjonowania systemu analizy ryzyka w celu płynnego wdrożenia tego systemu, wstępnej oceny jego funkcjonowania oraz wypracowania jednolitej praktyki stosowania przepisów o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego. Aktualnie, po kilku miesiącach funkcjonowania systemu analizy ryzyka zasadne jest włączenie do tego systemu innych organów Krajowej Administracji Skarbowej.

Przepis § 1 projektu rozporządzenia upoważnia naczelników urzędów celno-skarbowych do przekazywania do banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (dalej „SKOK-i”) żądań blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 72 godziny, ograniczenia zakresu tej blokady i jej uchylenia (art. 119zv § 1 i 5 Ordynacji podatkowej) oraz do wykonywania innych czynności Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, określonych w art. 119zv Ordynacji podatkowej, związanych z tymi żądaniami. Naczelnicy urzędów celno-skarbowych będą więc upoważnieni m. in. do dokonywania zawiadomień o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego (art. 119zv § 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej) i doręczenia podmiotowi kwalifikowanemu zawiadomienia o blokadzie jego rachunku (art. 119zv § 6 Ordynacji podatkowej). Upoważnienie dotyczy także czynności związanych z ograniczeniem zakresu blokady i uchyleniem blokady (art. 119zv § 3 pkt 2 i § 6 w zw. z § 8 Ordynacji podatkowej).

Przepis § 2 projektu rozporządzenia upoważnia dyrektorów izb administracji skarbowej do wydawania postanowień o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, zmianie zakresu tej blokady i jej uchyleniu (art. 119zw § 1 i 5 Ordynacji podatkowej) oraz do wykonywania innych czynności Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, określonych w art. 119zw Ordynacji podatkowej, związanych z tymi postanowieniami. Dyrektorzy izb administracji skarbowej będą więc upoważnieni m. in. do dokonywania zawiadomień o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego (art. 119zw § 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej) i doręczenia podmiotowi kwalifikowanemu postanowienia o blokadzie jego rachunku (art. 119zw § 4a Ordynacji podatkowej). Upoważnienie dotyczy także czynności związanych ze zmianą zakresu blokady i uchyleniem blokady (art. 119zw § 3 pkt 2 i § 4a w zw. z § 6 Ordynacji podatkowej).

W przypadku wniesienia przez podmiot kwalifikowany zażalenia na postanowienie dyrektora izby administracji skarbowej o blokadzie rachunku tego podmiotu zażalenie to będzie rozpatrywał ten dyrektor, który wydał postanowienie o blokadzie, zgodnie z art. 221 Ordynacji podatkowej, który stosuje się odpowiednio na podstawie art. 119zzb § 4 Ordynacji podatkowej.

Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego wiąże się uprawnieniem Szefa Krajowej Administracji Skarbowej do rozpatrywania wniosków o wyrażenie zgody na wypłatę z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego środków na cele, o których mowa w art. 119zy Ordynacji podatkowej. W przypadku rozpatrywania wniosków przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w związku z blokadą rachunku podmiotu kwalifikowanego, która zostałaby przedłużona przez dyrektora izby administracji skarbowej, wiązałyby się to z włączeniem kolejnej kategorii osób do sprawy blokady. Zasadnym jest zatem, aby takie wnioski były rozpatrywane przez dyrektorów izb administracji skarbowej.

Powyższe odnosi się również do przepisów art. 119zz i 119zza Ordynacji podatkowej, w szczególności w związku z nadzorem dyrektorów izb administracji skarbowej nad naczelnikami urzędów skarbowych w zakresie poboru należności podatkowych i celnych.

Stąd proponuje się, aby w sprawie, w której dyrektor izby administracji skarbowej wydał postanowienie o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące ten dyrektor był upoważniony do wydawania postanowień, o których mowa w art. 119zy, art. 119zz i art. 119zza ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (§ 3 projektu rozporządzenia).

Przekazanie na podstawie § 2 – 4 rozporządzenia niektórych zadań do wykonywania innym organom KAS nie oznacza pozbawienia Szefa KAS kompetencji w tym zakresie. Szef KAS nadal będzie uprawniony do wykonywania zadań określonych w rozdziale 3 działu IIIB Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z § 4 projektu rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Wejście w życie rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia jest uzasadnione potrzebą zapewnienia większej skuteczności w wykonywaniu zadań przez organy Krajowej Administracji Skarbowej. Termin wejścia w życie rozporządzenia nie stanowi naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego, ponieważ dotyczy wewnętrznej organizacji organów Krajowej Administracji Skarbowej.

Ocena przewidywanego wpływu projektu rozporządzenia na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Ocena wpływu projektu rozporządzenia na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców jest zróżnicowana w zależności od tego czy mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca jest bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową (pkt 1), czy nie należy do wymienionych dwóch kategorii (pkt 2).

- 1) Mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca będący bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową

Wskazać jednakże należy, że część z instytucji finansowych należy do kategorii dużych przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).

W związku z przekazaniem upoważnień do blokad rachunków podmiotów kwalifikowanych naczelnikom urzędów celno-skarbowych (na okres nie dłuższy niż 72 godziny) i dyrektorom izb administracji skarbowej (na okres nie dłuższy niż 3 miesiące) należy przypuszczać, że zwiększy się liczba blokad, choć trudno jest oszacować w jakim stopniu. Tym samym banki i SKOK-i będą obowiązane zapewnić wykonanie większej niż dotychczas liczby żądań upoważnionych organów KAS dokonania blokad rachunku podmiotów kwalifikowanych, przedłużenia, uchylecia blokad i zmiany ich zakresu w przypadku spełnienia ustawowych przesłanek (art. 119zv § 3 pkt 1, § 7 i 8 oraz art. 119zw § 3 pkt 1, § 5 i 6 Ordynacji podatkowej). Banki i SKOK-i należące do wymienionych kategorii podmiotów kwalifikowanych będą mieć także obowiązek informowania upoważnionych organów KAS o wykonaniu żądań blokad rachunku.

- 2) Mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca niebędący bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową

W odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego należącego do tej kategorii przedsiębiorców potencjalnie może być częściej niż dotychczas stosowana instytucja blokady rachunku (art. 119zv i 119zw Ordynacji podatkowej). Przy czym należy zastrzec, że w odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego, który nie wykorzystuje rachunku do celów wyłudzeń skarbowych instytucja blokady nie jest stosowana.

Jednocześnie potencjalnie większa liczba blokad może mieć pozytywne znaczenie dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców będących podmiotami kwalifikowanymi. Ograniczenie nadużyć i oszustw podatkowych, w tym w zakresie VAT, powinno przełożyć się na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podatników poprzez przywrócenie uczciwej konkurencji na rynku.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych. Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 4 i § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.